

A képernyő előtt

Televíziós „fondorlatok”

Penteken késő délután a *Postafiók* 250 című kis műsorban — amely köztudottan a nézők észrevételeivel szokott foglalkozni — ismertették azt a nézői kifogást, hogy szükségtelen a rendszeresen visszatérő *Vers* — *mindenkinek*, meg *A hét műtárgya* című műsor, amely minden esetben öt-öt percet vesz el azoktól a nézőktől, akik nem szeretik a verset, meg a műalkotásokat, s alig várják már, hogy 20.00 órakor, igen, pontosan nyolckor megjelenjen a *betevő krimi* Derrick, Petrocelli, vagy Hitchcock formájában, s akkor, tessék, a televízió műsorszerkesztése öt egész percek elvész a gyanútlan nézőktől. Egyik levélíró úgy fogalmazott, hogy a televízió *fondorlatosan* becsempészi a műsorba ezeket a „felesleges” műsorokat, azaz megteveszti a nézőket...

Roppant fondorlatos egy telekommunikációs intézmény! Egész tevékenysége csupa fondorlat. Mert az ismertett panaszlevelek szerint egyes nézők azt tartják fondorlatnak, ha öt percnél *nemes kultúrát* kapnak — akaratuk ellenére, holott a krimi előtt esetleg éppen akkor ki lehet menni egy fröcsöt elkészíteni, a sört kibontani, vagy egyéb rövid teendők végett. Nem hallottam még olyan panasz ismertetését — mert *ezt meg már sokadszor hallom!* —, hogy a televízió fondorlatosan becsempészi a műsorba a végtelen teniszbajnokságokat, vagy más sportközvetítéseket, pedig *bizonyára nem egy néző azokat unja*. A roppant heterogén, százezernyi arcú és igényű közönség egy-egy kisebb-nagyobb hányada mindig úgy érezheti, hogy valamit fondorlatlalt iktattak be a műsorba. Mint az elmúlt héten sok mindent.

Például nem átalította a televízió szerdán műsorába iktatni Goethe remekének, a *Torquato Tassonak* hazai tévéváltozatát, hogy megpróbálja legalább egy szűkebb nézőréteghez eljuttatni ezt az irodalmi remekművet, a televízió követelményeinek megfelelően *tömörített változatban*, *de igen jól értelmezett és az eredeti mű értékeiből sokat megőrző és közvetítő átfogalmazásban*. Igaz, késő este, a második műsorban sugározták, s aki ezt nézte, le kellett, hogy mondjon az ugyan-csak értékes és adósságot törlesztő *Kőrösi Csoma Sándor emlékműsor*ról, amely elé műsorszerkesztői fondorlatlalt bepréalt egy nem éppen értékes lengyel szelvény-históriát — *A nagy szerencse* —, noha a műsor a megszokott rendjétől máris eltért egy *örömtelen futballmérkőzés* közvetítése miatt.

Minden bizonnyal fondorlatlalt került a műsorba, a másodikba és késő délután, nem éppen a legfrekvenciáltabb időben a *Hanyas vagy?* című animációs történelmi monológ, az ismert rádiómonológra épült kitűnő film, amely a közelmúltban nemzetközi fesztiválon nyert magas elismerést, s a közeljövőben a 24. miskolci filmfesztivál programjában szerepelni fog. Ugyanazon az estén az éppen aznap az országgyűlésen tárgyalat témákról beszélgettek a *Hírhírtér* ötven percében. Alighanem fondorlatlalt került ez is a műsorba, mert az előtte sugárzott százperces amerikai tévéfilm, a *Vétlen áldozatok* sugárzásához nem kell fondorlat, az efféle naiv históriáknak, a multinacionális hadiipari cégekkel egymagában szembeálló, s azok felett győzedelmeskedő, amerikai típusú *magányos hősök* meséinek állítólag zöldet mutat a tömegigény.

Penteken a hét műtárgya sorozatban *Markó Károly* képeinek elemzése, meg szombaton *Nagy László* verse — persze — fondorlatosan került a programba, s alighanem „természetesen” a *Szeszélyes évszakok* nagyon egyenetlen hetven perce, S bizonyára fondorlatlaltosnak minősítik sokan, hogy szombaton a második műsorban operát — *Turandot* — és a *Századunk* sorozat egyik darabjának ismétlését kínálta a műsorszerkesztés, vagy hogy *A rendőrség megköszöni* című, a maga kategóriájában jó krimi szinte éjszakára került, s a 20.05-ös főműsorban a *Telepódium* sorozat a szokásos szórakoztató összeállítás, kabarétréfalkozás helyett *Katajev* örökbecsű vigjátékát, *A kör négyzetesítését* sugározta. E játék a televízióra alkalmazásban úgy tömörült, hogy sok érték lehántódott róla, szinte csak a történelmi váz maradt meg a színpadról ismert kitűnő vigjátékából, s hozzá az öt szereplőből csak kettő — *Rácz Géza* (Iván) és *Rudolf Péter* (a mellékszereplő Jemeljan) — játéka ért fel a darabig, ami igen nagy kár.

Sorolhatnám még a héten látottakból a fondorlatos szerkesztés példáit. Csak egyet említek: a Gertler-sorozatban láthattuk az 1955-ből való *Gázolást*, a női főszerepben *Ferrari Violetta*-val, hát nem befondorlaltok előtte két nappal a műsorba egy beszélgetést vele, az immár 28 éve hazánkban kívül élő színésznővel. Van, akinek a vers felesleges, van, akinek a krimi. *El kell viselnünk a másik néző kedvéért* elkövetett televíziós fondorlatokat is...

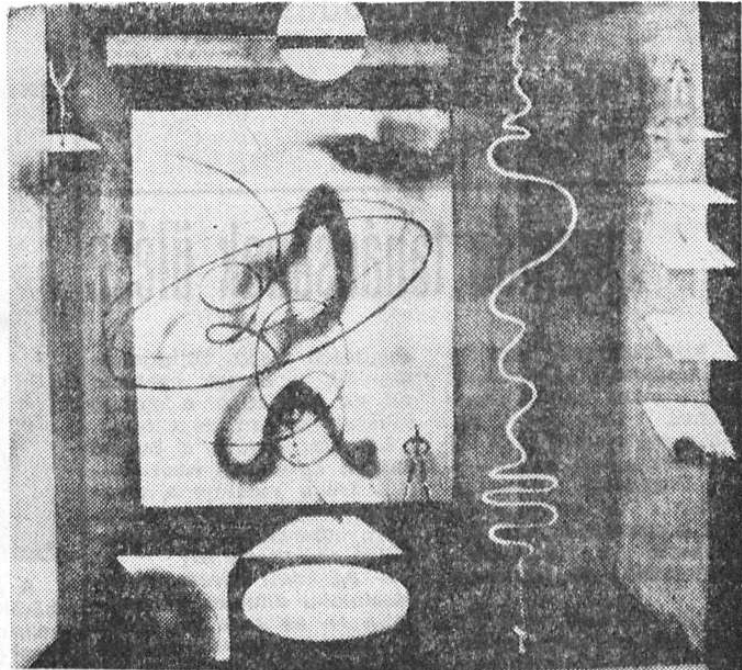
Benedek Miklós

Hincz Gyula portréja

Nyolc évtizeddel ezelőtt, 1904. április 17-én született képző- és iparművészünk inspirátor mestere, nemzedékek nevelője, nemzetközi rangú alkotója, Hincz Gyula Kossuth-, SZOT- és kétszeres Munkácsy-díjas festőművész, a Magyar Népköztársaság Kiváló Művésze.

1929-ben végezte el a Képzőművészeti Főiskolát Rudnay Gyula és Vasváry János tanítványaként. 1928-ban nyílt az első önálló kiállítását Berlinben, a „Der Sturm”-ban. Azóta művészetét megismerte nemcsak az ország, hanem a világ, több önálló tárlata nyílt Budapesten, a vidéki városokban és Párizsban, 1970-ben a Velencei Biennálén. Hosszú évekig tanított a Képzőművészeti Főiskolán, 1958-tól 63-ig a Magyar Iparművészeti Főiskola főigazgatója volt. Mérték-

Hincz Gyula festménye

Hincz Gyula köszöntése

remtő murális munkái Budapesten, Kecskeméten, Erdőn, Miskolcon, Békéscsabán láthatók.

Hincz Gyula teremtő génusz, a mai európai vizuális köznyelv egyik nagy megújítója, s csak Picassóhoz hasonlítható sokoldalúsága: a képző- és iparművészet minden ágát nemzetközi színvonalon művelte. Hat évtized munkássága nemcsak a táblaképek avatott mesterének láttatja, aki szüntelen megújulásai-
val, képzeletének vulkán-szerű kitöréseivel, izzó lo-bogásával építette mérték-adó életművét, hanem szob-rásként, keramikusként, a gobelinek, mozaikok, üveg-
ablakok, építészeti tervek, színpadi díszletek készítő-

jének. Minden műfajt ki-magasló szinten művel. Életművének fontos részét képezik Shakespeare, Ana-tole France, Petőfi és Vö-rösmarty műveire készí-tett értő-elemző illusztrá-ciói.

Hincz Gyula elkötelezett művész, képi vallomása a Békét igénylik harcok ener-giával, több grafikája erin-ti korunk ezen egyetemes eszméjét. Chilét és Vietna-mot elemző képein kiáltó humánussal ítélte el az erőszakot, a brutalitást. Önzetlen emberségének bi-zonyossága, hogy Vác váro-sának ajándékozta festői, szobrászi, grafikusai élet-művét — közel ezer műal-

kotást. Állandó gyűjtemé-nye 1983. április 4-én nyílt meg Vácott.

Octavio Paz írta, hogy a költemény, akár nyitott, akár zárt, azt kívánja, hogy eltűnjön az, aki írta, és megszülessen az a köl-tő, aki olvassa. E szenten-ciát Hincz mesterre és a képzőművészeti értékeire alkalmazva, bizvást mond-hatjuk: festészete, szobrá-szata nyitott, és ezek, tíz-ezrek után milliók várják a befogadást: alkotótársai, növekvő közönsége. Vác az általa adományozott gyű-jteménnyel megkezdte a nagy kulturális vendéglá-tást, melynek meghívottja az ország népe és a nagy-világ.

L. M.

Mezőkövesdről elszármazott művészek

Mezőkövesden, a városi művelődési központban megrendezték a városból elszármazott képző- és iparművészek kiállítását. A tárlat-on Dala József, Fridél Lajos, Takács István festőmű-
vész, Gáspár Irén és Nagy György textilművész, Varga

Bencsik József grafikusmű-
vész, valamint Nagy Miklós fotós munkái láthatók. A kiállítás április 16-án, 17 órakor nyitotta meg Kispál Pál, a városi tanács elnöke-lyetesse, s az április 30-ig látogatható, naponta 10-től 17 óráig.

Ismét hangversenyek Aggteleken

Mint ismeretes, a már évek óta népszerű, aggteleki barlanghangversenyeket a rendezők szüneteltették. A mintegy 1500 embert befoga-dó barlangrészbe, a hang-

versenyterem közelébe mel-lék helyiséget kellett építeni, mely mintegy hárommillió forint értékben elkészült, így most már a hangverse-nyek is folytatódhatnak.

Az első hangversenyt az Index rockegyüttes adja má-jus 5-én, 17 órai kezdettel, az 5-6-án sorra kerülő if-júsági találkozó alkalmából. Júniusban operetthangver-senyt terveznek, a nyár vé-gén pedig Benkőék vár-ják. Ugyancsak a tervek kö-zött szerepel népszerű ope-rák előadása is.

Lapunkban nemrégiben szoltunk a barlangban ta-pasztalható, néhány hiányos-ságról. A legszükségesebb tennivalókat már elvégez-ték, például az érintésvédel-mi veszélyforrásokat meg-szüntették, a javításokat el-végezték. A hangverseny-terem fényjátéka, hangjáté-ka ugyancsak a kívántnak megfelelően működik.

Pár napja nyitott a szép környezetben levő, aggteleki kemping. Több faházat már korábban lefoglaltak, az ér-deklődés továbbra is meg-nyugtató. Jó tudni viszont a barlangba túrát tervezőknek: a szlovákiai domicai részen építkeznek, így majd csak az építkezések befejezése után, várhatóan júliusban le-het átmenni a szlovákiai barlangrészbe. A hírek sze-rint viszont akkor: érdemes is lesz.

Új helytörténeti kiadvány Abaújról

Az egykori Abaúj vármegyeről — amely sok-sok történelmi, közigazgatási vál-tozás után 1962-től 1984. ja-nuár 1-ig az encsi járással volt egyenlő — nagyon ke-
ves irodalmat találhatunk, melyek a valamikor oly hí-res történelmi alakulat törté-néseit rögzítik. Ezt a hiányt igyekszik pótolni es ezert is fontos dr. Csorba Csabának, a megyei levéltár igazgatójának közelmúltban megjelent munkája: *Abaúj helytörténeti leírása*. A mis-kolci miniatűrkönyv-gyűjtők helytörténeti sorozatában megjelent tanulmány — amelyet a szerző szerényen Abaúj története vázlatának nevez — hozzájárul a közel ezeréves Abaúj szinte fele-

désbe merült hiteles törté-netének megismeréséhez. *Siska András*, az Encsi vá-rosi Pártbizottság első titká-ra írja a könyvecske előza-vában: „Mai szocialista épí-tőmunkánkhoz is fontosnak tartjuk ismerni és ápolni te-rületünk ezeréves történe-tét, az itt küzdött elődök ál-tal alkotott értékeket, a to-vábbélésre érdemes szokáso-kat. Mindezek ismerete szo-cialista tudatunkat formálja, egyúvé tartóztatunkat erősíti, jelenünkhez és jövőnkhez is lendületet ad.” A könyv *Ko-vács Mihály* szerkesztésében *Feledy Gyula* Kossuth-díjas grafikusművész illusztrációi-val jelent meg.

E. J.

Megkérdeztük:

Mennyibe kerül a szemüveg?

Kazincbarcikai olvasónk fordult nemrégiben szerkesztőségünk-höz panaszával. Az ottani Ofotért-üzletbe vitte el szemüvegkere-tét, amelybe receptre felírt üveget kellett volna helyezni. Mind-ezt 310 forintért vállalták, amit ő drágállott, behozta tehát Miskolcra, a Bajcsy-Zsilinszky utcai Ofotért-üzletbe. Itt ugyanezt 50 forintos áron végzik el. Létezh-e ekkora árkülönbség egy azo-nos vállalatokhoz tartozó két üzlet között? — teszi fel a kérdést, hi-szen még ha az útiköltséget is beleszámolja, akkor is csak 100 forintjába kerül a szemüveg Miskolcon.

Kérdésével több üzletet is megkerestünk, így az Ofotért mis-kolci központi műhelyét, s a Bajcsy-Zsilinszky utcai és a kazin-barcikai fiókat is. A válasz egyértelműen nem volt, hiszen a boi-tokban országosan egységes árjegyzék alapján dolgoznak, amely a vevő receptjét figyelembe véve, sehol nem változhat.

A vevő egyéni kíváncsi a viszont módosíthatja az árakat. Nagy az eltérés egy sima, kis méretű fehér üveg, vagy egy nagy méretű, színezett üveg ára között, egy bifokális, kétrészes üvegnek még 800 forint is lehet. Lényegesen drágább a műanyag lencse is. A kazincbarcikai üzlet vezetőjének a tájékoztatása szerint a 310 forintos árat feltételezhetően az indokolja, hogy a keret nagy mé-retű, de kicsi a két szem közötti távolság, így a decentralizálást nagy méretű, angol plastik lencsét tesznek be, amelynek darab-ja 155 forint. A kettő értéke 310 forint, amelyből levonják az SZTK-vény értékét, 52 forintot, s végül színezéssel, munkadíjjal stb. együtt 290 forintot fizet a vevő. A másik üzletben ugyanezt 50 forintért aligha végezhetik el, legfeljebb ha mást kér, mint ami a recept előírása.

Jelenség?

A koncert elmaradt...

Amikor egy éve a Tokaj étterembe hirdették Az if-júság édes madara című hí-res díjnyertes film vetíté-sére, egyedül csak én voltam kíváncsi, ezért aztán be sem fűzték a gépbe a filmet, gyanakodni kezdtem, hogy valami kultúrellenes járvány döl Miskolcon.

De amikor szerdán dél-előtt a SZOT-ba siettem, ne-hogy elkapkodjak a jegye-t. Dési László és barátai es-

koncertjéről, és azt a hírt hallottam, hogy a koncert elmarad, mert kevés jegy fogott el, földre gyökere-zett a lábam. Lehetetlen, hogy az év egyik legrango-sabbnak ítélt jazz előle-mez-bemutatójára ne lenne kíváncsi az ország második legnagyobb városában 90 emberről több!

Pákozdi Jánosné, a műsor hajdan lelkes, most elkes-e-redett szervezője így magya-razza a történeteket: „Saját rendezésünk lett volna ez a koncert. Mindent én szerveztem és büszke voltam fel-fedezettjeimre, amikor a Stúdió '84, a Szombat dél-előtt, a Reggeli krónika ve-lük foglalkozott. Tavaly a hasonló összetételű Super-group koncertjén telt ház volt, erre számítottunk most is. Sokan majd azt mondják, nem volt elég a propagan-da. De úgy érzem, mindent megtettünk ezen a téren. Az iskolák KISZ-titkárai, az egyetemi rádió, a helyi lap-ok idejében beharangozták a koncertet, s a város leg-forgalmasabb pontjain hét helyen nagy festett plakát invitálta az érdeklődőket.”

Talán a Supergroup felírat akkor mézesmadzagként szol-gált, most meg a fal mögött — felíratban valami abszurd drámát sejtettek az emberek. De ha figyelmesen elolvasták volna a plakátot, elámultak volna a neveken. Mégis le kellett mondaní a koncertet. „Nehezen szántam rá ma-gam — folytatja elbeszélését Pákozdi Jánosné. Egyhóna-pos munkám ment így kár-ba. Még a hét elején is ab-ban reménykedtem, talán most rohamozzák meg a pénztárakat a fiatalok, hi-szen úgy szokták — de ez nem történt meg. Naponta hívtam telefonon a zenekart, és szegyeltem magam, mert Sopronban, Szombathelyen telt házak előtt játszottak.” Nálunk a koncert elma-radt...

(Szily)